

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 15/258-

14.092015

Høring – Nkoms rapport om leveringspliktige elektroniske
kommunikasjonstjenester for tiden fremover - Telefonitjenester og
bredbånd

Lyse Fiber AS (heretter Lyse) og Viken Fiber AS (heretter Viken) viser til Samferdselsdepartementets høringsbrev av 3. juli d.å., hvor departementet ber om kommentarer til Nkoms rapport om leveringspliktige ekom-tjenester av 29. mai d.å..

Lyse og Viken har valgt å gi et felles høringssvar i denne saken.

Overordnede kommentarer til Nkoms anbefaling

Lyse og Viken mener den markedsmessige og teknologiske utviklingen, samt Regjeringens mål for kapasitet i bredbåndnett, gjør det nødvendig å oppdatere rammeverket for leveringspliktige ekom-tjenester. Vi stiller oss videre bak Nkoms utgangspunkt i rapporten om at bredbåndskapasitet sannsynligvis vil være en viktig faktor for i hvilken grad bruk av IKT skal være en produktivitetsfremmende faktor i Norge i fremtiden.

Nkom anbefaler at det innføres en leveringsplikt for bredbånd med 4 Mbit/s nedstrøms hastighet og 1 Mbit/s oppstrøms hastighet. **Lyse og Viken mener at dersom det skal innføres en leveringsplikt for bredbånd, må hastighetskravet reflektere eksisterende og fremtidig kapasitetsbehov hos bredbåndsbrukerne og settes vesentlig høyere enn 4/1 Mbit/s. Dette er nærmere kommentert nedenfor.**

Nkom anbefaler videre at for å oppnå best mulig konkurranse mellom mulige tilbydere av leveringspliktig bredbånd, kan det vurderes å dele opp landet i formålstjenlige områder, eksempelvis pr. fylke, der hvert område utsettes som en anbudsrunde. Aktøren med best tilbud vinner det aktuelle området. **Lyse og Viken støtter en slik anbudsmodell dersom det skal innføres leveringsplikt for bredbånd. Det vil sikre at lokale fiberaktører gis mulighet til å konkurrere med landsdekkende bredbåndstilbydere på ikke-diskriminerende vilkår.**

Rapporten fra Nkom inneholder tre finansieringsforslag:

1. Et finansieringsfond fundert på ulike gebyr i bransjen, eksempelvis et gebyr per kunde for alle leverandører av bredbåndstjenester
2. Utbygging finansiert av direkte statsstøtte, eksempelvis tilsvarende som bredbåndsstøtteordningen
3. En kombinasjon av 1 og 2

Nkom mener at valg av finansieringsløsning bl.a. vil bero på hvilket minstekrav som fastsettes for bredbåndshastighet. ***Lyse og Viken er av den oppfatning at dersom det skal innføres leveringsplikt for bredbånd, må utbygging for å oppfylle leveringsplikten i områder som ikke er kommersielt lønnsomme å bygge ut for markedsaktørene finansieres av offentlige midler og ikke basert på gebyrer fra markedsaktørene. Slike gebyrer vil både kunne gi utilsiktede konkurransevridende virkninger i markedet og bidra til at begrense investeringsincentiver for videre utbygging av høykapasitetsnett i Norge.***

Kommentarer til det foreslåtte hastighetskravet på 4/1 Mbit/s

Det har vært en betydelig vekst i etterspørselen etter kapasitetskrevenne bredbåndstjenester de senere årene, og det må forventes at denne utviklingen vil fortsette i årene fremover. Veksten i etterspørselen etter kapasitetskrevenne tjenester skyldes ikke kun økt etterspørsel etter underholdningstjenester via bredbåndsnett, men at bredbåndsnettene i økende grad også tas i bruk til digitale velferds- og nyttetjenester. Dette er tjenester som bredbåndskunder i hele landet bør ha like muligheter til å benytte seg av i årene fremover. Dersom det skal innføres en leveringsplikt for bredbånd i Norge, mener derfor Lyse og Viken at det er viktig å sikre at leveringsplikten ikke bidrar til å skape digitale klasseskiller blant norske bredbåndsbukere, i den forstand at kapasitetskrevenne velferds- og nyttetjenester ikke er tilgjengelig for hele befolkningen pga. for lave kapasiteter i deler av de leveringspliktige bredbåndsnettene.

Nkom henviser til anbefalinger på Telenors hjemmesider i sin vurdering av hvor stor kapasitet kundene bør velge, ref. pkt. 3.4 i rapporten. Samtidig fremgår det av rapporten at de foreslåtte hastighetskravene ikke vil være tilstrekkelig for å håndtere økt bruk av telemedisin/velferdsteknologi, smarthusløsninger og fjernarbeid og fjernovervåking av høy kvalitet. Nkom viser i rapporten til at skytjenester og velferdsteknologi sannsynligvis vil kreve høyere oppstrøms kapasitet enn forslaget på 1 Mbit/s i årene fremover. Det kan hevdes at noen av disse tjenestene har relativt begrenset etterspørsel i dag, men det må tas høyde for at slike tjenester vil etterspørres av stadig flere bredbåndsbukere. Lyse og Viken mener det vil være svært uheldig hvis det utvikles digitale klasseskiller som følge av at kapasitetskravene for leveringspliktig bredbånd er satt for lavt. Vi vil særlig advare mot en utvikling hvor offentlige velferdstilbud som baserer seg på velferdsteknologi, med krav til både nedstrøms og oppstrøms kapasiteter utover forslaget på 4/1 Mbit/s, begrenses geografisk på grunn av at kapasitetskravet for leveringsplikten på bredbånd er satt for lavt.

Nkom skriver på side 16 i rapporten at *"svært mange nøyer seg med forholdsvis lav kapasitet selv om de har tilbud om å kjøpe høyere kapasitetsklasser. Lyse og*

Viken kjenner seg ikke igjen i en slik beskrivelse av etterspørselen etter kapasitet i bredbåndsmarkedet. Tvert imot, opplever vi økende etterspørsel etter høye kapasiteter, og sett i relasjon til det foreslåtte hastighetskravet på 4/1 Mbit/s, mener vi det er misvisende å hevde at svært mange bredbåndskunder vil nøye seg med så lav bredbåndskapasitet.

Lyse og Viken mener på denne bakgrunn at Nkoms argumentasjon for 4 Mbit/s nedstrøms kapasitet og 1 Mbit/s oppstrøms kapasitet i pkt. 3.2 i rapporten er mangelfull, lite fremtidsrettet og til dels misvisende.

Nkoms rapport synes for øvrig å legge til grunn at utbyggingen av fibernett nærmest har stoppet opp, og at det ikke kan forventes at geografiske områder som i dag ikke har tilbud om fibernett vil kunne få slik tilgang en gang i fremtiden. Dette er en statisk beskrivelse av markedsutviklingen, som Lyse og Viken ikke kjenner seg igjen i. Det er riktig at langt på vei har de mest attraktive områdene fra et utbyggingsperspektiv allerede fått tilbud om høykapasitetsnett, men både Lyse, Viken og andre fiberutbyggere vurderer løpende nye geografiske områder for salg og utbygging av fiberaksessnett. For å sikre mest mulig fiberutbygging i Norge, er det viktig at myndighetene ikke innfører ny regulering som svekker investeringsincentivene, ref. tredje avsnitt på side 27 i Nkoms rapport hvor det påpekes at myndighetene ikke bør pålegge flere plikter enn det som er nødvendig. Offentlig støtte til utbygging av 4/1 Mbit/s bredbåndnett vil kunne være en form for reguleringstiltak som gjør det mindre attraktivt for fiberutbyggere å igangsette utbygging i områder hvor utbygger av nett med lavere kapasiteter har fått et konkurransefortrinn i form av offentlig utbyggingsstøtte.

I Sundvollen-erklæringen gikk Regjeringen inn for å sikre tilgang til høyhastighetsbredbånd i hele landet, med et kapasitetsmål på 100 Mbit/s. EUs digitale agenda legger opp til at alle EU-borgere skal ha tilgang til 30 Mbit/s nedlastingskapasitet og at minst 50 % av husholdningene skal abonnere på bredbånd med mer enn 100 Mbit/s innen 2020. På denne bakgrunn fremstår forslaget fra Nkom som lite fremtidsrettet. Lyse og Viken frykter at et så lavt hastighetskrav som 4 Mbit/s nedstrøms hastighet og 1 Mbit/s oppstrøms hastighet kan føre til at leveringsplikten virker mot sin hensikt, i den forstand at det aldri vil bli bygd ut høykapasitets fastaksessnett til bredbåndskunder som bor i de mest grisgrendte strøkene av landet. Et hastighetskrav på 4/1 Mbit/s vil i mange tilfeller innebære at LTE-nett kan bli ansett som tilstrekkelig for å oppfylle leveringsplikten i et gitt geografisk område. Selv om leveringsplikten ikke vil være til hinder for at det i tillegg bygges høykapasitets fastaksessnett i de samme områdene, vil incentivene for fiberutbygging i grisgrendte strøk svekkes dersom det etableres en ordning med offentlig finansiert LTE-utbygging i områder som ellers kunne fått offentlig støtte til fiberutbygging.

Nkom presenterer på side 22 i rapporten et kostnadsanslag på 1,88 – 2,58 mrd kr. for å dekke de ca. 47.000 husstandene som i dag mangler dekning for 4 Mbit/s-nett. Lyse og Viken mener det ut fra en kost-/nyttevurdering er svært dårlig utnyttelse av offentlige bredbåndsmidler å bruke mellom 2 og 2,5 mrd kr. på å bygge 4 Mbit/s-nett i årene fremover. Vi mener offentlige bredbåndstilskudd

bør rettes inn utbygging av høykapasitets bredbåndsnett, og at det ikke må brukes offentlige milliardbeløp på å bygge nett som ikke kan tilby de kapasiteter som bredbåndsbrukerne vil etterspørre i årene fremover. Vi stiller for øvrig spørsmål til noen av gjennomsnittstallene for utbyggingskostnader og kundeverdier i fibernet som Nkoms vurderinger er basert på. Dersom departementet ønsker det, kan vi gjerne utdype dette nærmere i et møte eller ettersende skriftlige innspill til disse gjennomsnittstallene.

Med vennlig hilsen

for Lyse Fiber AS

A handwritten signature in blue ink that reads "Stian" followed by a stylized flourish.

Stian Røisland
Adm.Dir.

for Viken Fiber AS

A handwritten signature in blue ink that reads "Anne Berit Røisland" in a cursive style.

Anne Berit
Adm.Dir.